

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Broj: 02-05-2-6-510-4/14

Datum: 08.07.2015. godine

OPĆINSKO VIJEĆE TEŠANJ

Predmet: Informacija o stanju predškolskog odgoja i obrazovanja na području općine Tešanj

UVOD

U skladu sa vijećničkom inicijativom i mišljenjem broj 02-05-2-6-510-3/14 od 23.04.2015. godine "da će Općina Tešanj tj. nadležna Općinska Služba analizirati stanje predškolskog odgoja na području općine Tešanj uzimajući u obzir sve relevantne pokazatelje (organizacione, kadrovske, finansijske, prostorne), o čemu će se pripremiti Informacija sa eventualnim prijedlozima mjera za unapređenje uslova predškolskog odgoja", analizirano je stanje predškolskog odgoja na području općine Tešanj.

Informacija je pripremljena sagledavanjem organizacionih, kadrovskih, finansijskih, prostornih i drugih pokazatelja i pri tome je analizirano:

- pravna regulativa predškolskog odgoja i obrazovanja,
- predškolski odgoj i obrazovanje u ZDK,
- predškolski odgoj i obrazovanje u općini Tešanj,
- prednosti i nedostaci pokazatelja.

PRAVNA REGULATIVA PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Predškolski odgoj i obrazovanje regulisani su slijedećim propisima:

- Okvirni zakon o Predškolskom odgoju i obrazovanju ("Službeni glasnik BiH" broj: 88/07),
- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine ZDK" broj: 7/10 i 8/12),
- Pedagoški standardi i normativi za predškolski odgoj i obrazovanje ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 2/11).

Predškolski odgoj i obrazovanje je, prema Okvirnom zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH, sastavni dio odgojno-obrazovnog sistema u BiH. On je prvi, poseban i specifičan stepen odgojno-obrazovnog sistema koji se bavi odgojem djece predškolskog uzrasta. Predškolski odgoj i obrazovanje treba shvatiti kao širi pojam koji određuju pojmovi: odgoj, obrazovanje, njega i zaštita. U godini pred polazak u osnovnu školu ono je obavezno za svu djecu predškolskog uzrasta.

PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE U ZDK

Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju ("Službene novine ZDK" broj: 7/10 i 8/12) regulisana su pitanja vezana za organizaciju, rad i osnivanje predškolskih ustanova (privatnih i javnih). Roditelji imaju pravo odabira javne ili privatne predškolske ustanove u koju će odgajati i obrazovati svoje dijete.

U ustanovama za predškolski odgoj i obrazovanje na području Zeničko-dobojskog kantona realizira se Cjeloviti razvojni program za djecu uzrasta od 6 mjeseci života do polaska u osnovnu školu i Program obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu u godini pred polazak u osnovnu školu.

Nosioci Programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja, u skladu sa Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju, su predškolske ustanove.

Cjeloviti razvojni program se realizira u jaslicama (za djecu uzrasta 6 mjeseci do 3 godine života) i vrtiću (za djecu uzrasta od 3 do 5 godina života), a finansijski je podržan od strane osnivača i roditelja djece koja su upisana u predškolsku ustanovu. Program obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu u godini pred polazak u osnovnu školu namijenjen je za svu djecu, a finansira se iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

Prostorni i materijalno-tehnički, kao i kadrovski uvjeti za nesmetan i kvalitetan rad predškolskih ustanova definirani su Pedagoškim standardima i normativima za predškolski odgoj i obrazovanje ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 2/11).

Da bi se zadovoljili osnovni pedagoški i zdravstveno-higijenski uvjeti, Pedagoškim standardima i normativima za predškolski odgoj i obrazovanje, definirani su građevinski i površinski uvjeti koji omogućavaju kvalitetan boravak i život djece u predškolskoj ustanovi (jaslicama i vrtiću). Za djecu uzrasta 5,5 godina, definiran je minimum od 2,4 m² zatvorenog prostora (optimalno 6 m²) i 3 m² otvorenog prostora (dvorišta) po jednom djetetu u skladu sa stepenom razvijenosti predškolske ustanove.

Na području Zeničko-dobojskog kantona djeluje 28 predškolskih ustanova od kojih je 7 javnih predškolskih ustanova i 21 privatnih predškolskih ustanova. U predškolskim ustanovama, uposlena su 102 odgajatelja, od čega su 34 profesora predškolskog odgoja i obrazovanja, 39 nastavnika predškolskog odgoja i obrazovanja, 15 profesora razredne nastave, 10 nastavnika razredne nastave, 2 učitelja i 2 pedagoga. Općine Usora, Olovo i Doboju Jug su općine koje još uvijek nemaju ni jednu predškolsku ustanovu koja bi pružala usluge iz domena predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu uzrasta od 6 mjeseci do polaska u osnovnu školu.

U Zeničko-dobojskom kantonu, u pojedinim općinama za rad javne predškolske ustanove se izdvaja iz budžeta: u općini Kakanj 280.000 KM, vrši se usluga za 125 djece; u općini Visoko 194.000 KM, vrši se usluga za 176 djece; u općini Maglaj 124.000 KM, vrši se usluga za 69 djece; u općini Žepče 92.500 KM, vrši se usluga za 62 djece, u općini Zenica (šest vrtića) 564.000 KM, vrši se usluga za 265 djece; u općini Zavidovići 130.000 KM, vrši se usluga za 81 djece; u općini Vareš se dijelom sufinansira 43.390 KM, vrši se usluga za 15-20 djece.

Od prije nekoliko godina uveden je Program obaveznog predškolskog odgoja (obaveza iz okvirnog zakona), koji se najvećim dijelom realizira u prostorima osnovnih škola. Isti finansira ZDK.

Kad su u pitanju kadrovski kapaciteti za implementaciju Programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja na području Zeničko-dobojskog kantona-deficit je nastavnika/profesora predškolskog odgoja i obrazovanja.

Na osnovu izvještaja koordinatora o realizaciji Programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja identificirane su poteškoće koje su otežale njegovu realizaciju, a vezane su za finansijske, materijalne i kadrovske uvjete. Jedna od poteškoća je ta da sredstava namijenjena za implementaciju POPOiO nisu bila blagovremeno operativna, što je usložnjavalo kvalitetnu implementaciji (nedostatak didaktičkog materijala, kašnjenje sa isplatom naknada realizatorima, i sl).

PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE U OPĆINI TEŠANJ

Predškolski odgoj i obrazovanje u Tešnju do 1992. godine

Na osnovu Odluke Skupštine Samoupravne interesne zajednice socijalne i dječije zaštite Tešanj (broj: 02-530-35/82 od 18.03.1982. godine) osnovana je Radna organizacija Centra za socijalni rad u Tešnju.

Prostorije i sredstva za rad koje se nalaze u zgradi Obdaništa (tada ulica Osmana Pobrića) SIZ socijalne i dječije zaštite je prenio u vlasništvo Centru. Na osnovu samoupravnog sporazuma o promjenama u organizovanju radnih organizacija zaključenog 07.04.1987. godine izvršena je transformacija kojom je u sastav RO Centar za socijalni rad Tešanj ušla Radna organizacija za kombinovano predškolsko obrazovanje i vaspitanje u Tešnju, kao organizaciona jedinica Dječije obdanište.

Od 1987.godine registrovana je pod novim imenom i sa proširenom djelatnošću RO "Centar za socijalni rad i zaštitu djece predškolskog uzrasta", sa potpunom odgovornošću, Tešanj, ulica Osmana Pobrića bb. U takvom obliku Centar je egzistirao do početka agresije na Republiku BiH 1992. godine.

Odlukom Prijelaznog općinskog vijeća od 06.03.1996.godine obnovljen je rad Centra, koji od tog momenta, formalno, egzistira kao Javna ustanova Centar za socijalni rad, sa istovjetnim djelatnostima kao i prije 1992. godine, s tim da Obdanište nije stavljeno u funkciju. U nekadašnji prostor premještena je JU Opća biblioteka . Kasnije je registrovano privatno obdanište koje je pod zakup koristilo dio prostora.

Odlukom o izmjenama Odluke o preuzimanju prava osnivača JU Centar za socijalni rad Tešanj od 24.05.2005. godine brisana je djelatnost predškolski odgoj i obrazovanje, a objekat vraćen na upravljanje općini Tešanj.

Završetkom novog objekta za biblioteku stiču se pretpostavke da se objekat prvobitno građen za obdanište jednim dijelom ponovo koristi za početno definisanu namjenu. Drugi dio trenutno koriste srednje škole za dio nastave zbog manjka prostora u matičnom objektu.

Rdi ilustracije brojnosti djece po generacijama dajemo podatke o upisu učenika u prvi razred osnovne škole u devet osnovnih škola na području općine Tešanj za period 2006-2016:

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Huso Hodžić	101	97	98	97	90	83	80	79	108	94
Krmdija	69	69	69	66	69	74	60	78	64	88
Jelah	75	84	82	86	83	106	58	71	88	75
Tešanjka	61	69	37	52	33	46	52	56	59	67
Medakovo	65	53	53	62	52	32	58	51	59	56
Miljanovci	77	58	59	68	68	50	52	75	76	54
Jablanica	42	50	50	42	25	42	37	19	35	35
Šije	37	56	36	36	25	32	30	30	44	37
Kalošević	55	53	54	42	47	54	40	48	39	42
UKUPNO	582	589	538	551	492	519	467	507	572	548

Nadležna služba općine Tešanj raspolaže određenim podacima za devet registrovanih privatnih obdaništa koja rade na području općine Tešanj na različitim lokacijama. Prema podacima u 2015. godini u devet obdaništa na području općine Tešanj ima ukupno: 39 uposlenih, cca 340-350 djece, površina korisnog prostora cca 1260 m².

Kadrovska struktura u privatnim predškolskim ustanovama je: od 39 uposlenih angažovano je: 19 odgajatelja uposlenih sa VSS i VŠS (5 profesora predškolskog odgoja, 5 dipl.pedagoga-psihologa, 5 dipl soc. pedagog i dipl.soc radnik, 2 profesora razr.nastave i bosanskog jezika, 2 nastavnika predškolskog odgoja); sa SSS angažovano je 11 uposlenih odgajatelja (srednja medicinska i odgajatelji); i 9 KV uposleni kao kuhari.

Općinski načelnik je u aprilu 2015. godine održao sastanak sa vlasnicima privatnih predškolskih ustanova vezano za njihov rad, aktuelne probleme sa kojima se susreću i eventualnim prijedlozima za poboljšanje uslova rada. Pored toga nadležna služba općine Tešanj dva puta u toku kalendarske godine vrši obilazak privatnih predškolskih ustanova vezano za njihov rad i radi određivanja prijedloga raspodjele sredstava sa Granta predškolskim ustanovama (godišnji iznos planiran Budžetom općine cca 12.000 KM).

Privatne predškolske ustanove su :

- **Blizanci, Jelah, općina Tešanj**, privatna predškolska ustanova-vl.Bajraktarević Sedina, registrovana 23.07.2009.godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 150 m², poslovni prostor je namjenski uređen za predškolsku ustanovu što se vidi po uređenom prostoru i rasporedu prostorija, osam uposlenih, broj djece 71,

- **Evlad, Krndija bb, općina Tešanj**, privatna predškolska ustanova-vl.Kosovčić-Mehmedović Edina, registrovana 13.03.2013 godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 60 m2, četiri uposlena, broj djece 47,
- **Cvijetić, Kotlanice, općina Tešanj**, privatna predškolska ustanova -vl.Artuković Sejad, registrovana 15.03.2012 godine,Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 260 m2, poslovni prostor je namjenski uređen za predškolsku ustanovu što se vidi po uređenom prostoru i rasporedu prostorija, dvoje uposlenih, broj djece 24,
- **Palčica, ul.Husage Čišića bb, općina Tešanj** privatna predškolska ustanova-vl.Amina Planić, registrovana 26.02.2013 godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 190 m2, šest uposlenih, broj djece 41,
- **Dječiji san, Tešanjka, općina Tešanj**, privatna predškolska ustanova, jaslice i vrtić -vl.Medisa Plančić, registrovana 16.12.2013 godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 140 m2, četiri uposlena, broj djece 51,
- **Vesela družina, Tešanj**, privatna predškolska ustanova, jaslice i vrtić -vl. Amela Mrkonjić-Kulovac, registrovana 16.12.2013 godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 100 m2, četiri uposlena, broj djece 45,
- **Nektarina, Tešanj, Krndija bb**, privatna predškolska ustanova-vl.Galijašević Indira, registrovana 22.10.2014 godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 150 m2, četiri uposlena, broj djece 33,
- **Kinder klub, Bukva**, privatna predškolska ustanova-vl.Srkalović Adela, registrovana 03.12.2014 godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 150 m2, četiri uposlena, broj djece 26,
- **Obdanište, Tešanj**, privatna predškolska ustanova-vl.Osmanbegović Srebrenka, registrovana 22.12.1998 godine, Rješenjem Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,Zenica ispunjava uslove za rad, površine korisnog prostora 60 m2, tri uposlena, broj djece 25.

ANALIZA PRILIKA PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA NA PROSTORU OPĆINE TEŠANJ:

Prednosti:

- dostupnost usluge korisnicima usluge,
- rasprostranjenost privatnih predškolskih ustanova na različitim lokacijama općine (Tešanj, Jelah, Tešanjka, Bukva, Marin Han...) time saobraćajna pogodnost (manje saobraćajne gužve i ušteda vremena i novca za dalji prevoz roditeljima),
- značajan broj uposlenih kroz privatni sektor,
- konkurentnost kvaliteta pružanja usluga.

Nedostaci:

- usitnjenost obdaništa,
- prostorni uslovi vršenja usluga,
- kvalitet usluga na koji općina ima malo ili nimalo uticaja,
- usluge igraonice u odnosu na usluge cjelodnevnog boravka.

Općinskom vijeću na usvajanje predlažemo slijedeće zaključke:

1. Prima se na znanje Informacija o stanju predškolskog odgoja i obrazovanja na području općine Tešanj
2. Općinski načelnik će putem nadležne službe (u saradnji sa privatnim predškolskim ustanovama) uputiti dopis nadležnom ministarstvu kako bi sredstava namijenjena za implementaciju Programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja bila blagovremeno operativna, a što je ranije usložnjavalo kvalitetnu implementaciju Programa (nedostatak didaktičkog materijala, kašnjenje sa isplatama naknada realizatorima, i sl).

OBRADIVAČ

Služba za društvene djelatnosti i
investicije

Azra Muslija, dipl. pravnik

PREDLAGAČ

OPĆINSKI NAČELNIK

Mr.sci. Suad Huskić, profesor